

ΓΕΛ ΜΟΙΡΩΝ Β' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2011-2012

PROJECT-ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ : «Εγώ ο
άλλος:διαφορετικότητα και ανθρώπινα δικαιώματα»

*Θέματα ομάδας: Δικαιώματα παιδιού
Δικαιώματα του παιδιού στο σχολείο
διαφορετικότητα
στερεότυπα*

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΕΣ:

Δακανάλη Βέρα

Παπαδάκη Άρια

Μέλη ομάδας: Εύη Σουλτάτου, Μαρία Ταμπακάκη, Γιώργος Φραγκιαδάκης, Χριστίνα Βεισάκη, Σταύρος Ζωγραφάκης, Ζαφειρία Αθουσάκη

Εισαγωγή

Η ομάδα της ερευνητικής εργασίας 'εγώ ο άλλος' τα μέλη της οποίας είναι: Ζαφειρία Αθουσάκη, Μαρία Ταμπακάκη, Εύη Σουλτάτου, Χριστίνα Βεισάκη, Γιώργος Φραγκιαδάκης και Σταύρος Ζωγραφάκης σας παρουσιάζουμε τα ανθρώπινα δικαιώματα μεταξύ φύλων αλλά και ηλικιών. Τα δικαιώματα αποτελούν βασικό στοιχείο της εξέλιξης του ανθρώπου, της κοινωνίας και του πολιτισμού. Οι άνθρωποι έχουν δικαιώματα κοινωνικά, προσωπικά και ομαδικά. Τα παιδιά για παράδειγμα έχουν δικαίωμα στο σχολείο αλλά και δικαιώματα τα όποια τους δίνονται για να αναπτύξουν μια ομαλή εκπαίδευση μέσα σε αυτό. Εκτός από το σχολείο το οποίο και δεν παρέχεται παντού ένα παιδί έχει δικαίωμα και σε μια ομαλή ζωή. Αυτό μπορεί να επιτευχτεί μέσω της προσωπικής βοήθειας αλλά και της κοινωνικής. Η πολιτεία, εγώ, εσύ αλλά και ο διπλανός σου έχουν την υποχρέωση να σταθούν δίπλα στη νέα γενιά όπου αποτελεί το μέλλον αυτού του κόσμου. Πολλές φορές όμως υπάρχει μόνο η κοινωνική βοήθεια πράγμα που εμποδίζει τον ουσιαστικό στόχο. Δεν μπορεί κάποιος να αδιαφορεί για το μέλλον του παιδιού του και γενικώς για τα παιδιά τα όποια γέννησε η κοινωνία του. Γι'αυτό λοιπόν πρέπει όλοι να προσφέρουν την προσωπική τους συνεισφορά για τον κόσμο τον οποίο ζουν και που μεγαλώνουν τα παιδιά τους. Τι γίνεται όμως όταν η προσπάθεια είναι μονάχα προσωπική; Αυτό οφείλεται στα στερεότυπα της κοινωνίας τα όποια δεν επιφέρουν προβλήματα μόνο στα παιδιά αλλά και στον πολιτισμό τον ίδιο. Στερεότυπα που όλοι έχουν. Ο καθένας προσωπικά κοινωνία όλη και ο κόσμος ολόκληρος. Είναι από τα πράγματα τα όποια καθορίζουν την πορεία του ανθρώπου και του πολιτισμού αφού όταν τα στερεότυπα κυριαρχούν κανείς δεν μπορεί να τα νικήσει. Η κοινωνία στην όποια ζούμε δεν μπορεί να αποδεχτεί τις εξελίξεις και αντιδρά με υιοθέτηση προκαταλήψεων που οδηγούν στην δημιουργία στερεότυπων. Παρακάτω θα ειπωθούν τα παραπάνω θέματα πιο αναλυτικά για διερεύνηση και εξακρίβωση.

Ανθρώπινα δικαιώματα

Ανθρώπινα Δικαιώματα θα μπορούσαν γενικά να ορισθούν ως εκείνα τα δικαιώματα που ενυπάρχουν στη φύση μας, που είναι έμφυτα και χωρίς τα οποία δεν μπορούμε να ζήσουμε ως ανθρώπινα όντα. Τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι θεμελιώδεις ελευθερίες μας επιτρέπουν να αναπτύξουμε πλήρως και να χρησιμοποιήσουμε τις ανθρώπινες αρετές μας, τη νοημοσύνη μας, τα ταλέντα μας και τη συνειδήσή μας και να ικανοποιήσουμε τις πνευματικές και άλλες ανάγκες μας. Αυτά βασίζονται πάνω στις αυξανόμενες απαιτήσεις της ανθρωπότητας για μια ζωή μέσα στην οποία η έμφυτη αξιοπρέπεια και η αξία

κάθε ανθρώπου θα τυγχάνει σεβασμού και προστασίας. Η αποστέρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών δεν είναι μόνο μια ατομική και προσωπική τραγωδία αλλά επίσης δημιουργεί συνθήκες κοινωνικής και πολιτικής αναταραχής, ενσπείροντας τη βία και τη σύγκρουση μέσα και μεταξύ κοινωνιών και εθνών. Όπως δηλώνει η πρώτη πρόταση της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, ο σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια "αποτελεί τον ακρογωνιαίον λίθο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο".

Τα δικαιώματα του παιδιού

"...θεωρείται παιδί κάθε ανθρώπινο ον μικρότερο των δεκαοκτώ ετών,..."

Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού περιλαμβάνει τρεις μεγάλες κατηγορίες δικαιωμάτων:

Προστασία (από κάθε μορφής κακοποίηση, εκμετάλλευση, διάκριση, ρατσισμό, κ.λ.π.)

Παροχές (δικαίωμα στην εκπαίδευση, την υγεία, την ψυχαγωγία, κ.λ.π.)

Συμμετοχή (δικαίωμα στην έκφραση γνώμης, την πληροφόρηση, τον ελεύθερο χρόνο, κ.λ.π.)

χωρίς καμία διάκριση φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων του παιδιού ή των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του ή της εθνικής, εθνικιστικής ή κοινωνικής καταγωγής τους, της περιουσιακής τους κατάστασης, της ανικανότητάς τους, της γέννησής τους ή

οποιασδήποτε άλλης κατάστασης.....

Σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν στα παιδιά, είτε αυτές λαμβάνονται από δημοσίους ή ιδιωτικούς οργανισμούς κοινωνικής προστασίας είτε από τα δικαστήρια, τις διοικητικές αρχές ή από τα νομοθετικά όργανα, πρέπει να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη το συμφέρον του παιδιού.

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να παίρνουν όλα τα νομοθετικά, διοικητικά και άλλα μέτρα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των αναγνωρισμένων στην παρούσα Σύμβαση δικαιωμάτων. Στην περίπτωση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων, παίρνουν τα μέτρα αυτά μέσα στα όρια των πόρων που διαθέτουν και, όπου είναι αναγκαίο, μέσα στα πλαίσια της διεθνούς συνεργασίας

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται την ευθύνη, το δικαίωμα και το καθήκον που έχουν οι γονείς ή, κατά περίπτωση, τα μέλη της διευρυμένης οικογένειας ή της κοινότητας, όπως προβλέπεται από τα τοπικά έθιμα, οι επίτροποι ή άλλα πρόσωπα που έχουν νόμιμα την ευθύνη για το παιδί, να του παράσχουν, κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του, τον προσανατολισμό και τις κατάλληλες συμβουλές για την άσκηση των δικαιωμάτων που του αναγνωρίζει η παρούσα Σύμβαση.

1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι κάθε παιδί έχει εγγενές δικαίωμα στη ζωή.

2. Τα Συμβαλλόμενα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, στο μέτρο του δυνατού, την επιβίωση και την ανάπτυξη του παιδιού.

Το παιδί εγγράφεται στο ληξιαρχείο αμέσως μετά τη γέννησή του και έχει από εκείνη τη στιγμή το δικαίωμα ονόματος, το δικαίωμα να αποκτήσει ιθαγένεια, και, στο μέτρο του δυνατού, το δικαίωμα να γνωρίζει τους γονείς του και να ανατραφεί από αυτούς.

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για διατήρηση της ταυτότητας του, συμπεριλαμβανομένων της ιθαγένειας του, του ονόματός του και των οικογενειακών σχέσεων του, όπως αυτά αναγνωρίζονται από το νόμο, χωρίς παράνομη ανάμιξη.

....μεριμνούν ώστε το παιδί να μην αποχωρίζεται από τους γονείς του, παρά τη θέλησή τους, εκτός εάν οι αρμόδιες αρχές αποφασίσουν, με την επιφύλαξη δικαστικής αναθεώρησης και σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους νόμους και διαδικασίες, ότι ο χωρισμός αυτός είναι αναγκαίος για το συμφέρον του παιδιού. Μια τέτοια απόφαση μπορεί να είναι αναγκαία σε ειδικές περιπτώσεις, για παράδειγμα όταν οι γονείς κακομεταχειρίζονται ή παραμελούν το παιδί, ή όταν ζουν χωριστά και πρέπει να ληφθεί απόφαση σχετικά με τον τόπο διαμονής του παιδιού.

κάθε αίτηση από ένα παιδί ή από τους γονείς του για την είσοδο σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος ή την έξοδο από αυτό με σκοπό την οικογενειακή

επανένωση αντιμετωπίζεται από τα Συμβαλλόμενα Κράτη με θετικό πνεύμα, ανθρωπισμό και ταχύτητα.

Από τους σημαντικότερους προφήτες όπου στην προκειμένη περίπτωση μιλάει για το παιδί:

Χαλίλ Γκιμπράν - Για τα παιδιά

Τα παιδιά σου δεν είναι παιδιά σου
Είναι οι γιοι και οι κόρες της λαχτάρας της Ζωής για τη Ζωή.
Δημιουργούνται διαμέσου εσένα, αλλά όχι από σένα
Κι αν και βρίσκονται μαζί σου, δε σου ανήκουν.

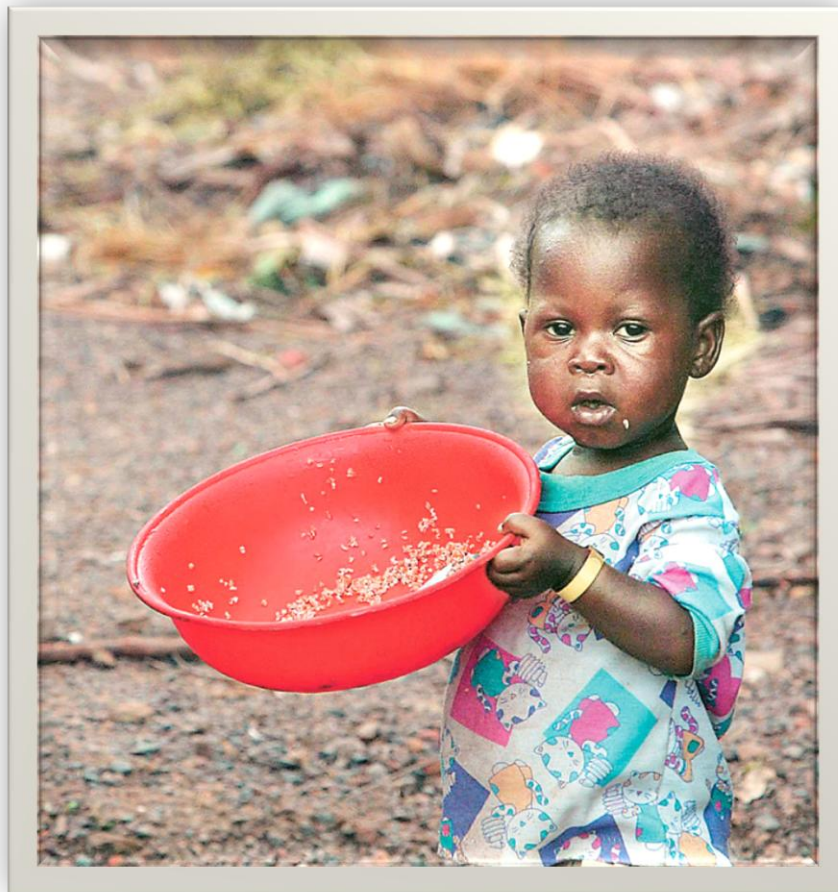
Μπορείς να τους δώσεις την αγάπη σου, αλλά όχι τις σκέψεις σου
Αφού ιδέες έχουν δικές τους.
Μπορείς να δίνεις μια στέγη στο σώμα τους, αλλά όχι και στις ψυχές τους
Αφού οι ψυχές τους κατοικούν στο σπίτι του αύριο
που εσύ δεν πρόκειται να επισκεφτείς ούτε και στα όνειρά σου.
Μπορείς να προσπαθήσεις να τους μοιάσεις
αλλά μη γυρέψεις να τα κάνεις σαν εσένα
Αφού η ζωή δεν πάει προς τα πίσω ούτε ακολουθεί στο δρόμο του το χτες

Είσαι το τόξο από το οποίο τα παιδιά σου
ωσαν ζωντανά βέλη ξεκινάνε για να πάνε μπροστά.

Ο τοξότης βλέπει το ίχνος της τροχιάς προς το άπειρο
και κομπάζει ότι με τη δύναμή του
τα βέλη του μπορούν να πάνε γρήγορα και μακριά.
Ας χαροποιεί τον τοξότη ο κομπασμός του
Αφού ακόμα κι αν αγαπάει το βέλος που πετάει
έτσι αγαπά και το βέλος που μένει στάσιμο."

Χαλίλ Γκιμπράν

Ο Προφήτης

Δικαιώματα Επιβίωσης

Καλύπτουν το δικαίωμα του παιδιού για ζωή και τις ανάγκες που είναι πιο βασικές για την ύπαρξή του. Αυτά συμπεριλαμβάνουν ένα επαρκές επίπεδο

διαβίωσης, στέγη, διατροφή και πρόσβαση σε ιατρικές υπηρεσίες.

Δικαιώματα Προστασίας

Απαιτούν τα παιδιά να προφυλλάσσονται από κάθε είδους κακοποίηση, αμέλεια και εκμετάλλευση. Καλύπτουν θέματα όπως ειδική φροντίδα για προσφυγόπουλα, βασανιστήρια, κακοποίηση στο σωφρονιστικό σύστημα, ανάμειξη σε εμπόλεμες διαμάχες, εργασία ανηλίκων, χρήση ναρκωτικών και σεξουαλική εκμετάλλευση.

Δικαιώματα Ανάπτυξης – Εξέλιξης

Συμπεριλαμβάνουν όλα όσα τα παιδιά χρειάζονται για να μπορέσουν να εκμεταλλευθούν στο έπακρο τις δυνατότητές τους. Για παράδειγμα το δικαίωμα της εκπαίδευσης, το παιχνίδι και η αναψυχή, οι πολιτιστικές εκδηλώσεις, η πρόσβαση σε πληροφορίες και η ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας.

Δικαιώματα Συμμετοχής

Επιτρέπουν στα παιδιά να παίζουν ενεργό ρόλο στις κοινωνίες και τα έθνη τους. Αυτά περικλείουν την ελευθερία να εκφράζουν γνώμη, να έχουν λόγο σε ζητήματα που αφορούν στη ζωή τους, να συμμετέχουν σε οργανώσεις και να συναθροίζονται ειρηνικά.

Τα Συμβαλλόμενα στην παρούσα Σύμβαση Κράτη

Επειδή, σύμφωνα με τις αρχές που διακηρύσσονται στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, η αναγνώριση της εγγενούς αξιοπρέπειας και των ίσων και αναφαίρετων δικαιωμάτων όλων των μελών της ανθρώπινης οικογένειας, αποτελεί το θεμέλιο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο,

Έχοντας υπόψη ότι οι λαοί των Ηνωμένων Εθνών έχουν διακηρύξει εκ νέου, στον Καταστατικό Χάρτη, την πίστη τους στα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και στην αξιοπρέπεια και την αξία του ανθρώπου, και έχουν αποφασίσει να προαγάγουν την κοινωνική πρόοδο και να καθορίσουν καλύτερες συνθήκες ζωής μέσα στα πλαίσια μιας μεγαλύτερης ελευθερίας,

Αναγνωρίζοντας ότι τα Ηνωμένα Έθνη, στην Παγκόσμια Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και στις διεθνείς συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα διακήρυξαν και συμφώνησαν ότι καθένας δικαιούται να απολαμβάνει όλα τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που αναφέρονται σε αυτές, χωρίς καμία απολύτως διάκριση ιδίως εξαιτίας της φυλής, του χρώματος, του φύλου, της γλώσσας, της θρησκείας, των πολιτικών του ή άλλων πεποιθήσεων,

της εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, της περιουσίας, της γέννησης ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης,
Υπενθυμίζοντας ότι, στην παγκόσμια Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, τα Ηνωμένα Έθνη διακήρυξαν ότι τα παιδιά δικαιούνται ειδική βοήθεια και υποστήριξη,
Έχοντας πεισθεί ότι η οικογένεια όντας η θεμελιώδης μονάδα της κοινωνίας και το φυσικό περιβάλλον για την ανάπτυξη και την ευημερία όλων των μελών της, και ιδιαίτερα των παιδιών, πρέπει να έχει την προστασία και την υποστήριξη που χρειάζεται για να μπορέσει να διαδραματίσει πληρέστερα το ρόλο της στην κοινότητα,
Αναγνωρίζοντας ότι το παιδί, για την αρμονική ανάπτυξη της προσωπικότητάς του, πρέπει να μεγαλώνει μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον, σ' ένα κλίμα ευτυχίας, αγάπης και κατανόησης,
Επειδή είναι σημαντικό να προετοιμαστεί πλήρως το παιδί για να ζήσει μια ατομική ζωή στην κοινωνία και να ανατραφεί μέσα στο πνεύμα των ιδανικών που διακηρύσσονται στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και ειδικότερα μέσα σε πνεύμα ειρήνης, αξιοπρέπειας, ανοχής, ελευθερίας, ισότητας και αλληλεγγύης,
Έχοντας υπόψη ότι η ανάγκη να παρασχεθεί στο παιδί ειδική προστασία εξαγγέλθηκε στη Διακήρυξη της Γενεύης του 1924 για τα δικαιώματα του παιδιού, και στη Διακήρυξη των δικαιωμάτων του παιδιού, που υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση στις 20 Νοεμβρίου 1959 και που αναγνωρίστηκε στην παγκόσμια Διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα, στο διεθνές Σύμφωνο για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα (ιδιαίτερα στα άρθρα 23 και 24), στο Διεθνές Σύμφωνο για τα οικονομικά, τα κοινωνικά και τα πολιτιστικά δικαιώματα (ιδιαίτερα στο άρθρο 10) και στο καταστατικό και στα αρμόδια όργανα των ειδικευμένων οργανισμών και των διεθνών οργανώσεων που μεριμνούν για την ευημερία του παιδιού,
Έχοντας υπόψη ότι, όπως αναφέρεται στη Διακήρυξη των δικαιωμάτων του παιδιού, "το παιδί, λόγω της φυσικής και διανοητικής του ανωριμότητας, χρειάζεται ειδική προστασία και μέριμνα, συμπεριλαμβανόμενης και της νομικής προστασίας, τόσο πριν όσο και μετά τη γέννησή του",
Υπενθυμίζοντας τις διατάξεις της Διακήρυξης για τις νομικές και κοινωνικές αρχές σχετικά με την προστασία και την ευημερία των παιδιών, ειδικά όσον αφορά την υιοθεσία και την τοποθέτηση σε ανάδοχες οικογένειες σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, τις διατάξεις του συνόλου των ελάχιστων κανόνων των Ηνωμένων Εθνών για τη διοίκηση της δικαιοσύνης για ανήλικους (Κανόνες του Πεκίνου) και της Διακήρυξης για την προστασία των γυναικών και των παιδιών σε περίοδο επείγουσας ανάγκης και ένοπλης σύρραξης,
Αναγνωρίζοντας ότι σε όλες τις χώρες του κόσμου υπάρχουν παιδιά που ζουν κάτω από ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες και ότι είναι αναγκαίο να δοθεί στα

παιδιά αυτά ιδιαίτερη προσοχή,
Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη σημασία των πολιτιστικών παραδόσεων και αξιών κάθε λαού για την προστασία και την αρμονική ανάπτυξη του παιδιού,
Αναγνωρίζοντας τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των παιδιών σε όλες τις χώρες, και ιδιαίτερα στις υπό ανάπτυξη χώρες.

Στερεότυπα

Είναι αλήθεια ότι στα πλαίσια των ομάδων οι πάντες σχηματίζουν θετικά στερεότυπα για τους δικούς τους (εσω ομάδα) και προκαταλήψεις για τους τρίτους (την εξω ομάδα). Προκαταλήψεις διαμορφώνουμε όλοι από τα πρώτα στάδια της ανατροφής μας εφόσον δεν μπορούμε να σχηματίσουμε ταυτότητα χωρίς τη διάκριση «εμείς-αυτοί». Αυτό συμβαίνει ανέκαθεν. Εκείνο όμως που δεν είναι αναπόφευκτο είναι η δια παντός εμμονή και καθήλωση κάποιου στις κληρονομημένες από το κοινωνικό του περιβάλλον προκαταλήψεις. Ρατσιστής, ακριβώς, είναι εκείνος που δεν δέχεται ποτέ να υποβάλει σε κριτική συζήτηση τις προκαταλήψεις του. Ο ρατσιστής δεν είναι απλώς δύσπιστος στο ένα ή το άλλο επιχείρημα. Απορρίπτει την ίδια τη χρήση του λόγου. Αυτό συμβαίνει γιατί δίπλα στις υπαρκτές διαφορές προσαρτά ο ίδιος ορισμένες φαντασιακές διαφορές, έτσι ώστε οι πρώτες να αποτελούν άλλοθι για τις δεύτερες. Ουσιαστικά, ο ρατσισμός δεν αποτελεί μια στάση που προέρχεται από μια πραγματική διαφορά με τους άλλους. Απεναντίας, ο ρατσισμός δημιουργεί μια αιτία προκειμένου να

εκδηλωθεί.
Ας σκεφθούμε:
Λέξεις, φράσεις, στερεότυπες εκφράσεις, εικόνες, ήχοι, παράγραφοι, προτάσεις,
διάλογοι,
κινήσεις: Φορείς λεκτικών ή μη λεκτικών μηνυμάτων . Φορείς ιδεολογίας,
κοινωνικών,
φιλοσοφικών, θρησκευτικών πεποιθήσεων, θεμέλια, εφαλτήρια, εκκολαπτήρια
προσωπικών-
ατομικών και κοινωνικών συμπεριφορών και ταυτόχρονα με την
επανατροφοδότηση παράγωγά
τους.

Ο ρόλος της Παιδείας:

Έχοντας συναίσθηση οι φορείς της ,της τρομακτικής δύναμης της επικοινωνίας
καλούνται να την καταστήσουν φάτνη γέννησης ειρηνικής συνύπαρξης,
αλληλεγγύης και συνεργασίας ανθρώπων, λαών και κοινωνιών κι
έχουν την ευθύνη πρόληψης και εξάλειψης εκκολαπτόμενων συμπεριφορών,
αρχών και στάσεων μίσους στο παγκοσμιοποιημένο, πλέον, «αυγό του φιδιού»

Άποψη πρώτη

"Ο ρατσισμός προσπαθεί να αποδείξει ότι οι πρόσφυγες είναι δειλοί, παράσιτα,
ανίκανοι να ζήσουν τη ζωή τους και επομένως εγκατέλειψαν τις χώρες τους και
ήρθαν εδώ για να καταναλώσουν τους πόρους μας χωρίς κόπο. Και εξαιτίας
όλων αυτών αυξάνουν την ανεργία, προκαλούν προβλήματα στο σύστημα
κοινωνικής ασφάλειας και γενικότερα προκαλούν διάφορες κοινωνικές
αναστατώσεις, γίνονται κακό παράδειγμα για την κοινωνία, στελεχώνουν τις
μαφιόζικες ομάδες, τη διακίνηση ναρκωτικών και λαθρομεταναστών".

Τι είναι διάκριση; Ορισμός από Council of Europe

Ούτε η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ούτε άλλες
διεθνείς συμφωνίες που έχουν έναν γενικό ορισμό του όρου "διάκριση", αν και
αναφέρονται σε αυτόν αρκετές φορές. Διεθνή και περιφερειακά μέσα για τα
ανθρώπινα δικαιώματα που ασχολούνται με συγκεκριμένες μορφές διακρίσεων
διαφέρουν ως προς τους ορισμούς τους, ανάλογα με το είδος της διάκρισης.

Ως «Φυλετικές διακρίσεις»

ορίζεται από τη Διεθνή Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών
Φυλετικών Διακρίσεων "κάθε διάκριση, αποκλεισμός, περιορισμός ή προτίμηση
με βάση τη φυλή, το χρώμα, την καταγωγή ή την εθνική ή εθνοτική προέλευση,
που έχει σκοπό ή αποτέλεσμα να εξαλείψει ή περιορίζει την αναγνώριση, την
απόλαυση ή την άσκηση, σε ισότιμη βάση, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και
των θεμελιωδών ελευθεριών στον πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό ή
οποιοδήποτε άλλου τομέα της δημόσιας ζωής.

"Οι διακρίσεις κατά των γυναικών"

καθορίζονται από τη Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών (CEDAW) ως "κάθε διάκριση, αποκλεισμός ή περιορισμός που πραγματοποιείται βάσει του φύλου και που έχει ως αποτέλεσμα ή στόχο τη φαλκίδευση ή ακυρώνει την αναγνώριση, την απόλαυση ή την άσκηση εκ μέρους των γυναικών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στον πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό, αστικό ή οποιοδήποτε άλλο τομέα. "

Μπορούμε να προσδιορίσουμε τα ακόλουθα στοιχεία και στις δύο ορισμούς: Υπάρχει μια αιτία για διακρίσεις. που βασίζεται, για παράδειγμα, στην φυλή, το φύλο ή την εθνοτική καταγωγή - είναι μαύρος, είναι γυναίκα, είναι Ρομά - του ατόμου ή της ομάδας.

Το πρόσωπο ή οι ομάδες που κάνουν διακρίσεις αντιλαμβάνονται τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά ως πρόβλημα.

Υπάρχουν ενέργειες που έχουν χαρακτηριστεί ως διάκριση?

Αυτές μπορεί να είναι η απόρριψη (δεν θέλουν να έχουν ένα μαύρο πρόσωπο ως φίλο), τον περιορισμό (που απαγορεύει την είσοδο των ομοφυλόφιλων ατόμων σε ένα χορευτικό κέντρο), τον αποκλεισμό ενός ατόμου ή μιας ομάδας ατόμων (μη πρόσληψη γυναικών), κλπ.

Υπάρχουν συνέπειες που μπορεί επίσης να είναι ο σκοπός της διακριτής δράσης.

Όλα αυτά που μπορούν να αποτρέψουν το θύμα από την άσκηση ή / και την απόλαυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

Οι διακρίσεις μπορεί να ασκούνται με άμεσο ή έμμεσο τρόπο.

Η άμεση διάκριση χαρακτηρίζεται από την πρόθεση για διακρίσεις εις βάρος ενός ατόμου ή μιας ομάδας, όπως είναι ένα γραφείο για την απασχόληση που απορρίπτει αίτηση ενός Ρομά για εργασία ή μια κατασκευαστική εταιρεία που δεν αφήνει μετανάστες να εγκατασταθούν.

«Άμεση διάκριση συντρέχει όταν ένα πρόσωπο υφίσταται μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που θα ετύγχανε, έτυχε ή θα υφίστατο σε ανάλογη κατάσταση, για λόγους φυλετικής ή εθνικής καταγωγής.»

Έμμεση διάκριση επικεντρώνεται στην επίδραση μιας πολιτικής ή ενός μέτρου.

Εμφανίζεται όταν μια εκ πρώτης όψεως ουδέτερη διάταξη, κριτήριο ή πρακτική θέτει εκ των πραγμάτων ένα πρόσωπο ή πρόσωπα της συγκεκριμένης μειονότητας σε μειονεκτική θέση σε σύγκριση με τους άλλους. Παράδειγμα: ένα ελάχιστο κριτήριο ύψους για τους πυροσβέστες (το οποίο μπορεί να αποκλείσει πολλές περισσότερες γυναίκες από άνδρες υποψήφιους) ή στο πολυκατάστημα που δεν προσλαμβάνουν άτομα με μακριές φούστες, ή στο κυβερνητικό γραφείο ή στο σχολείο μια ρύθμιση που απαγορεύει την είσοδο ή την παρακολούθηση από άτομα με καλυμμένα κεφάλια (μαντίλες). Οι κανόνες αυτοί, εκ πρώτης όψεως ουδέτεροι όσον αφορά την εθνοτική καταγωγή ή τη θρησκεία, μπορεί εκ των πραγμάτων να φέρνουν σε δυσανάλογα μειονεκτική θέση τα μέλη της μειονότητας ή ορισμένες θρησκευτικές ομάδες που φορούν μακριές φούστες ή μαντίλα.

Σεβασμός της διαφορετικότητας, ο μεγάλος στόχος

Οι παλαιές και οι νέες μορφές διακρίσεων και μισαλλοδοξίας εξακολουθούν να διαιρούν τις κοινωνίες σε όλο τον κόσμο.

Το αίσθημα της ξενοφοβίας βρίσκεται σε άνοδο και συχνά γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης για δημαγωγικούς ή σκοτεινούς πολιτικούς σκοπούς. Μέρα με τη μέρα η διαβρωτική επίδραση της ξενοφοβίας υπονομεύει τα δικαιώματα των αμέτρητων θυμάτων.

Οι διακρίσεις μπορούν να λάβουν πολλές μορφές, κρυφές ή ολοφάνερές, δημόσιες ή ιδιωτικές. Μπορεί να πάρουν τη μορφή του θεσμοθετημένου ρατσισμού ή της εθνοτικής διαμάχης και να εκδηλώνονται με επεισόδια μισαλλοδοξίας και απόρριψης πέρα από κάθε έλεγχο. Θύματα των διακρίσεων είναι τα άτομα ή οι ομάδες ατόμων που θεωρούνται διαφορετικοί, λόγω της φυλής, του χρώματος, του φύλου, της γλώσσας, της θρησκείας, των πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, της εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, της περιουσιακής κατάστασης, του τόπου γέννησης, της αναπηρίας ή του σεξουαλικού τους προσανατολισμού.

Οι διακρίσεις έχουν πολλά επίπεδα. Τον μεγαλύτερο αποκλεισμό και τη μεγαλύτερη περιστολή των δικαιωμάτων τους αντιμετωπίζουν τα περιθωριοποιημένα άτομα όταν επιχειρούν να αποκτήσουν πρόσβαση στη στέγαση, την τροφή, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και την εκπαίδευση.

Τα άτομα με αναπηρία αποτελούν τη μεγαλύτερη και πιο μειονεκτούσα μειονότητα του κόσμου. Για παράδειγμα, το 98% των παιδιών με αναπηρίες στις αναπτυσσόμενες χώρες δεν πηγαίνει στο σχολείο. Οι αυτόχθονες πληθυσμοί αντιπροσωπεύουν το 5% του συνολικού παγκόσμιου πληθυσμού, αλλά και το 15% των φτωχότερων μελών του. Οι γυναίκες εργάζονται τα δύο τρίτα των ωρών εργασίας και παράγουν τη μισή ποσότητα των τροφίμων παγκοσμίως. Ωστόσο, λόγω των διακρίσεων και των στερεοτύπων σχετικά με τον ρόλο των φύλων, κερδίζουν μόνο το 10% του παγκόσμιου εισοδήματος ενώ κατέχουν λιγότερο από το 1% των ιδιοκτησιών σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η Ιστορία έχει αποδείξει επανειλημμένως ότι όταν οι διακρίσεις, η ανισότητα και η μισαλλοδοξία αποκτήσουν ρίζες, μπορούν να καταστρέψουν τα ίδια τα θεμέλια των κοινωνιών, να περάσουν τα σύνορα και να δηλητηριάσουν τις σχέσεις μεταξύ των εθνών.

Η Ιστορία έχει επίσης επιβεβαιώσει ότι αυτού του είδους οι αποτρόπαιες πρακτικές δεν έχουν καμία απολύτως θετική πλευρά. Οι διακρίσεις υπονομεύουν την κοινωνική και οικονομική συνοχή της κοινωνίας. Απομυζούν τους πόρους της. Σπαταλούν τα ταλέντα της. Περιθωριοποιούν τα παραγωγικά άτομα και καταπιέζουν τη δημιουργικότητά τους.

Οφείλουμε να καταπολεμήσουμε τη μισαλλοδοξία και τα στενά συμφέροντα που γεννούν τις διακρίσεις. Το πράττουμε ήδη. Το όραμα των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η απόλυτη αποφασιστικότητα και η ενέργειά τους έχουν αποδώσει καρπούς.

Είναι αδιαμφισβήτητο ότι έχουμε επιτύχει αξιοσημείωτη πρόοδο, αλλά δεν θα πρέπει να σταματήσουμε εδώ. Οι διακρίσεις δεν εξαφανίζονται μόνες τους. Πρέπει να τις καταπολεμούμε εκεί που εμφανίζονται. Πρέπει να προχωρήσουμε μπροστά και να προχωρήσουμε γρήγορα.

Δεν πρέπει να παραβλέπουμε επίσης το γεγονός ότι η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μάς κάνει όλους πλουσιότερους. Αντίθετα, η υποβίβαση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας έχει συνέπειες για όλους μας. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις σημερινές πολυεθνικές και πολυπολιτισμικές κοινωνίες μας. Είναι επίσης εξαιρετικά επείγον να καταπολεμήσουμε τις διακρίσεις σε περιόδους κρίσης κατά τις οποίες υπάρχουν δυσανάλογες επιπτώσεις για τους περισσότερο ευάλωτους και τις ήδη περιθωριοποιημένες ομάδες της κοινωνίας. Ο ανταγωνισμός για τους λιγοστούς πλέον πόρους εκθέτει τις μειονότητες σε υπόνοιες και επιθέσεις.

Στις 10 Δεκεμβρίου 1948, η Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων διακήρυττε κατηγορηματικά ότι όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα. Περισσότερα από εξήντα χρόνια αργότερα, τα λόγια αυτά ηχούν με αμείωτη ένταση. Ας κάνουμε τις αρχές της Οικουμενικής Διακήρυξης πραγματικότητα παντού. Η παγκόσμια ανεκτικότητα και ο σεβασμός της διαφορετικότητας είναι ο μεγάλος μας στόχος.

Διαπολιτισμική εκπαίδευση

Για μία πολυπολιτισμική σύγχρονη κοινωνία
Ο σεβασμός στη διαφορετικότητα του «άλλου», απάντηση στα προβλήματα καθημερινής συνύπαρξης.

Του Μιχαηλ Παπαγιαννάκη

Η πολυπολιτισμικότητα ως χαρακτηριστικό των σύγχρονων, δημοκρατικών και ανεκτικών, κοινωνιών θεωρήθηκε και μπορεί να είναι στόχος προς επίτευξη και γιατί ανταποκρίνεται γενικώς στις πραγματικές εξελίξεις και γιατί είναι συμβατή με τις πιο ελπιδοφόρες αντιλήψεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του ανθρώπου και του πολίτη και γιατί μπορεί να αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανανέωσης και εμπλουτισμού των κοινωνιών και των πολιτισμών μας, όπως τόσες φορές συνέβη, υπό διαφορετικές συνθήκες και διαφορετικούς όρους, στην ιστορία σχεδόν όλης της Ευρώπης.

Ωστόσο, τα πράγματα, όπως αποδεικνύεται από πρόσφατα παραδείγματα, δεν είναι απλά. Δεν έχει ακόμη παγιωθεί μια θεωρία για το στόχο και τη μεθόδευση του. Είμαστε ακόμη στη φάση της άρνησης πρακτικών του παρελθόντος όπως ο ρατσισμός, η ξενοφοβία, οι διακρίσεις, η μη αναγνώριση του «άλλου», χωρίς ούτε καν αυτή η άρνηση να έχει εμπεδωθεί κοινωνικά, ακόμα και όταν έχει περάσει σε συνταγματικές διατάξεις, νομοθεσίες και διοικητικές ρυθμίσεις. Αλλά όταν έρχεται η ώρα των θετικών ρυθμίσεων και παρεμβάσεων, ικανοποιούμαστε κυρίως με διακηρύξεις που δύσκολα απαντούν σε συγκεκριμένες προκλήσεις και προβλήματα καθημερινής συνύπαρξης.

Απαιτήσεις και υποχρεώσεις

Διακηρύσσουμε τον σεβασμό στη διαφορετικότητα του «άλλου». Σωστά.

Να πηγαίνει όμως το κορίτσι στο σχολείο με μαντίλα επειδή πιθανώς του το επιβάλλουν οι γονείς του; Όταν μάλιστα στο (υποχρεωτικό, δημόσιο και χωρίς δίδακτρα) σχολείο ο νόμος δεν επιτρέπει καμιά δημόσια έκφραση θρησκευτικής ιδιαιτερότητας; Και καλά να γίνει μια εξαίρεση, είπαν κάποιοι στη Γαλλία. Έλα

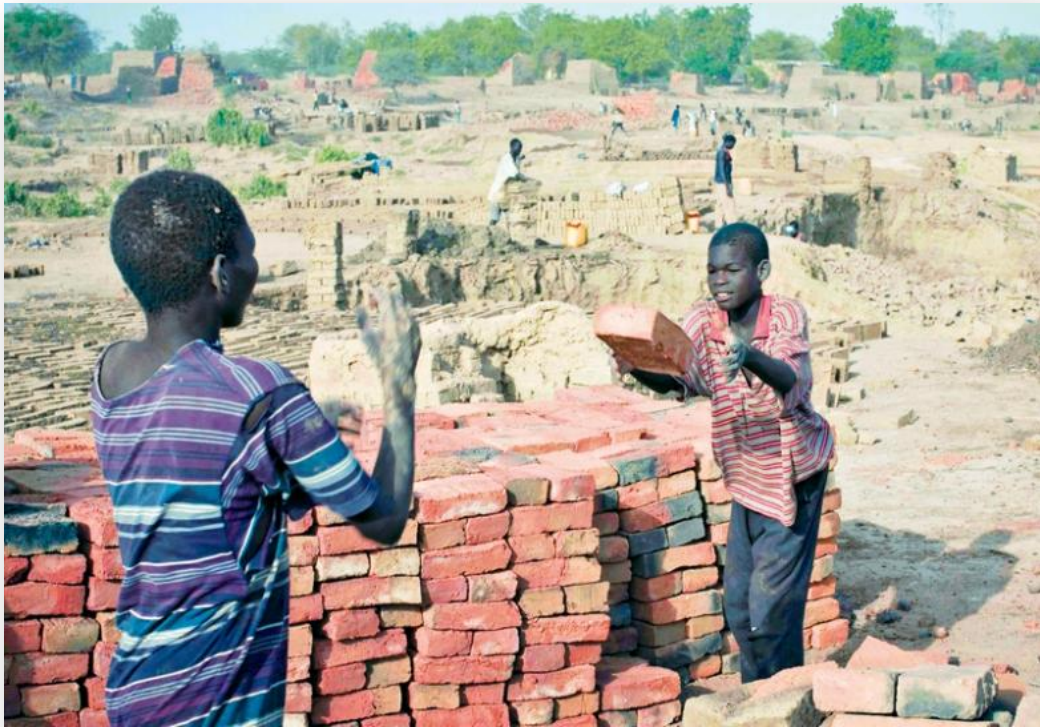

όμως που λίγες μέρες μετά, πατέρας μαθήτριας ήλθε στο σχολείο και απαίτησε επιπλέον να απαλλαγεί η κόρη του από τα μαθήματα της βιολογίας, της γυμναστικής και της μουσικής, για λιγότερο ή περισσότερο δυσνόητους λόγους! Είναι σεβαστή η απαίτηση και σε ποια βάση; Της όποιας πεποίθησης ή κληρονομιάς του πατέρα ή του μέλλοντος της κόρης; Να αναγνωρίζονται ελαφρυντικά στον πατέρα που σκότωσε την κόρη του στη Γερμανία επειδή παντρεύτηκε χωρίς την έγκριση του; Να παραπέμπεται για βαριά σωματική βλάβη ο γονιός που υπέβαλε την κόρη του σε κλειτοριδεκτομή ή και εδώ απαιτείται σεβασμός σε κάποια ιδιαιτερότητα; Να λογοκρίνονται όσοι θεωρούν ότι έχουν λόγους να σατιρίσουν μια κάποια πτυχή ή προσωπικότητα του Ισλάμ ή ακόμη και να την αναφέρουν σε κάποια σκηνοθεσία όπερας; Να αποφεύγονται τα χριστουγενιάτικα έθιμα για να μην σοκαριστούν οπαδοί άλλης θρησκείας;

Αυτά και άλλα πολλά δεν αποτελούν μεμονωμένα παραδείγματα. Συνέβησαν και μάλιστα κατ' επανάληψιν σε όλη την Ευρώπη. Και δεν έχουν καμία απολύτως σχέση με την αυτονόητη υποχρέωση μιας σύγχρονης κοινωνίας να παράσχει στους «ξένους» της (πολλοί δεν είναι πια, πήραν και σωστά την υπηκοότητά της) τη δυνατότητα να ασκούν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα, να μαθαίνουν τη γλώσσα τους στα παιδιά τους, να τραγουδούν τα τραγούδια τους ή να γιορτάζουν τις γιορτές τους και να τις απολαμβάνουμε κι... εμείς. Η διαφορά συνίσταται στο σεβασμό απ' όλους, και τους «ξένους», βασικών χαρακτηριστικών του σύγχρονου πολιτισμού, που δεν είναι και τόσο αφηρημένα μια και περιλαμβάνονται σε επίσημα, γραπτά και διεθνώς αποδεκτά κείμενα, αναγνωρισμένα και από τις ίδιες τις χώρες από τις οποίες προέρχονται οι «ξένοι» μας (άλλο αν οι χώρες τους συχνότατα τα αγνοούν επιδεικτικά όπως πρόσφατα κατήγγειλε ο ίδιος ο ΟΗΕ...): Χάρτες δικαιωμάτων του ανθρώπου, διεθνείς συμβάσεις κ.λπ. Είναι ένα άλλο πράγμα όταν πολλοί από μας ασκούν μια κριτική που θεωρεί ότι εφαρμόζονται με υποκρισία ή ανεπαρκώς και άλλο να απαιτούν κάποιοι να μην τηρούνται ή να καταργηθούν.

Πρόκειται για τους ελάχιστους δυνατούς όρους συνύπαρξης και συζήτησης για επί μέρους βελτιώσεις, ανοχές, συναινετικές ρυθμίσεις.

Η άρνηση τους μας παραπέμπει στο παρεξηγημένο σύνθημα της Γαλλικής Επανάστασης «όχι ελευθερία στους εχθρούς της ελευθερίας». Και επειδή δεν βρισκόμαστε στις ίδιες συνθήκες και επομένως έχουμε απορρίψει, εμείς... την λαιμητόμο(!), ας αποφασίσουμε ότι οφείλουμε με κάθε τρόπο να πείσουμε τους πάντες να σέβονται αυτούς τους όρους συνύπαρξης, για το ίδιο τους το καλό, χωρίς αλαζονεία αλλά και χωρίς εκπτώσεις που θέτουν σε τεράστιο κίνδυνο και εμάς και εκείνους.

Βιβλιογραφία

Ιστοί:

<http://edu09.pbworks.com/w/page/3812981/%CE%91%CE%BD%CE%B8%CF%81%CF%8E%CF%80%CE%B9%CE%BD%CE%B1%20%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CF%8E%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1>

<http://www.unicef.gr/symbbs.php>

http://www.google.gr/search?q=%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%B1&hl=el&prmd=imvnsfd&source=lnms&tbm=isch&ei=UT-pT7qeIcmbOpfh8NoD&sa=X&oi=mode_link&ct=mode&cd=2&sqi=2&ved=0CDUQAUoAQ&biw=1138&bih=535#hl=el&tbm=isch&sa=1&q=%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%B5%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1&oq=diaporetiko&aq=0sS&aqi=g-sS2g-S1g-sS2&aql=&gs_l=img.1.0.0i10i24l2j0i24j0i10i24l2.702298.710179.0.711475.16.14.0.0.0.247.2207.0j6j6.14.0...0.0.AL-DX9VjgO0&pbx=1&bav=on.2.or.r_gc.r_pw.r_qf.,cf.osb&fp=a9af18a7dcfd1d16&biw=1138&bih=535

Οι παραπάνω ιστοί μας βοήθησαν στην εύρεση πληροφοριών για τα θέματα που αναπτύξαμε και για τις φωτογραφίες οι οποίες έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην έρευνά μας.